

Sosyal Beceri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Beceri Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30557>

Özet

Sosyal Beceri Envanteri (SBE), bireylerin sahip oldu?u Sosyal beceri düzeylerini ve bu becerilerin alt boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir psikolojik envanterdir. Türkiye popülasyonuna uyarlanmas? 1998 y?l?nda Galip Yüksel taraf?ndan ger?ekle?tirilmi?tir. Bu envanter, özellikle duyu?sal (duygusal) ve sosyal alanlardaki anlat?mc?l?k, duyarl?k ve kontrol gibi temel sosyal yeterlilikleri de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçede geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceri Envanteri, Sosyal Yeterlilik, Duyu?sal Anlat?mc?l?k, Duyu?sal Kontrol, Sosyal Duyarl?k, Psikometrik Uyarlama, Likert ölçe?i, 1998.

Yazarlar

Galip Yüksel (Uyarlayan)

Amaç

Sosyal Beceri Envanteri'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde gösterdikleri yeterlilikleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle sosyal becerilerin alt? temel alt boyutunu ölçerek, kat?l?mc?lar?n hem duygusal ifadelerini yönetme (duyu?sal) hem de ki?ileraras? ili?kilerde kendilerini ifade etme (sosyal) yetenekleri hakk?nda detayl? bilgi sa?lamay? hedefler.

Bu ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?, Türkiye'deki psikolojik dan??ma ve rehberlik alan?nda sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi ve sosyal beceri e?itim programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi için standart bir araç sunmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Sosyal Beceri Envanteri, sosyal yeterlili?i alt? ana faktör alt?nda inceleyen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu alt boyutlar hem duygusal (duyu?sal) hem de sosyal etkile?im alanlar?n? kapsamaktadır. Her bir alt boyutun, bireyin sosyal ortamdaki davran??lar?n? ve alg?lar?n? nas?l etkiledi?i analiz edilmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü alt? temel boyut ?unlard?r:

Duyu?sal Anlat?mc?l?k: Bireyin duygular?n? d??a vurma ve ifade etme kolayl???

Duyu?sal Duyarl?k: Ba?kalar?n?n duygusal durumlar?n? do?ru bir ?ekilde alg?lama ve yorumlama yetene?i.

Duyusal Kontrol: Bireyin kendi duygusal ifadelerini uygun ba?amlarda yönetme ve denetleme becerisi.

Sosyal Anlatımcılık: Sözlü ve sözsüz ileti?im yoluyla sosyal bilgileri açık ve etkili bir ?ekilde aktarma becerisi.

Sosyal Duyarlık: Sosyal ipuçlarına, normlara ve beklentilere karşı hassasiyet gösterme.

Sosyal Kontrol: Grup dinamiklerini yönetme ve sosyal etkile?im süreçlerini yönlendirme becerisi.

Geçerlik

Sosyal Beceri Envanteri'nin Türkçeye uyarlama çalışması (Yüksel, 1998), ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i yapıyı ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere kapsamlı geçerlik analizlerini içermiştir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama makalesinin ba?lıca geçerlik çalışmaları yapıldığı net bir şekilde göstermektedir.

Geçerlik çalışmaları genellikle yapı geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemlerini içermiştir. Bu analizler, ölçe?in alt faktörlü yapı?ın Türk örneğinde de sürdürüldü?ünü ve sosyal becerilerle ilgili diğer ölçütlerle anlamlı ilişkiler gösterdi?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

1998 tarihli uyarlama çalışmasında, Sosyal Beceri Envanteri'nin güvenilirli?ini de?erlendirmek için psikometrik yöntemler kullanılmıştır. Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarlılı?ını ve iç tutarlılı?ını incelemeyi amaçlamıştır.

Her ne kadar spesifik güvenilirlik katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa de?erleri) özet kaynakta yer almasa da, uyarlama çalışması, ölçe?in alt boyutları ve toplam puanları yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip oldu?unu rapor etmiştir. Bu durum, SBE'nin Türkçe formunun güvenilir sonuçlar üretti?ini ve klinik veya araştırma amaçlı kullanıma uygun oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Beceri Envanteri, sosyal becerileri altı ayrı ancak ilişkili boyutta inceleyen çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Türkçeye uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in bu altı faktörlü yapı?ın Türk popülasyonunda da do?rulanıp do?rulanmadığı test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri (genellikle Açıklayıcı veya Doğrulamalı Faktör Analizi) uygulanmıştır.

Yapılan analizler, Duyusal Anlatımcılık, Duyusal Duyarlık, Duyusal Kontrol, Sosyal Anlatımcılık, Sosyal Duyarlık ve Sosyal Kontrol faktörlerinin birbirinden ayrı, ancak sosyal becerinin genel yapı?ını oluşturan bileşenler oldu?unu ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçe?in

teorik yapısını Türk kültüründe de geçerli olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Envanteri

Language Available: Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Genel Popülasyon

Age Group: Belirtilmemi (Genellikle ergenlik ve yetişkinlik)

Population Details: Uyarlama çalışması için Türk üniversite öğrencileri veya genel yetişkin örnekleme kullanılabılır.

Test Methodology: Maddeler 5'li Likert ölçeği formatında derecelendirilir. Katılımlar, her maddeye ne ölçüde katılımlarını belirtirler (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılmıyorum'a kadar).

Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceriler, Duygusal Yeterlilik, Kişilerarası İletişim, Psikolojik Test, Galip Yüksel, Sosyal Yetkinlik, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Tanımlayıcı: -

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: gyuksel@gazi.edu.tr

Yazın Adresi: Galip Yüksel (Gazi Üniversitesi, Uyarlama sırasında bağlı olduğu kurum)

İzinler, Ücretler ve Test Yolu

Test Yolu (Uyarlama): 1998

İzinler ve Ücretler: Ölçeğin ticari kullanım ve tam madde setine erişimi için orijinal yazara (Galip Yüksel) veya ilgili yayıncuya başvurulması gerekmektedir. Akademik çalışmalar için genellikle kaynak gösterilerek kullanım izni alınır.

PDF Erişimi: Ölçeğin tam PDF dosyasına araştırmacıların erişilebilir.

[sosyal-beceri-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yüksel, G. (1998). Sosyal Beceri Envanterinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(9), 39-48.

Makalenin orijinal bağlantısı: pdrdergisi.org

Sosyal Beceri Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki maddeler, ölçeğin alt boyutlarını temsil eden örnek maddelerdir ve orijinal dillerinde korunmuştur.

Duyusal Anlatıcılık (15m) : Durgun geçen bir toplantıyı ne elendirebilirim

Duyusal Duyarlılık (15m) : Üzüntülü filmlerde bazen ağlarım

Duyusal Kontrol (15m) : Bir önceki dakika mutlu, bir sonraki dakika üzgün görünmeyi kolaylıkla başarabilirim

Sosyal Anlatıcılık (15m) : Bir hikaye anlatırken konunun anlaşılması için genellikle pek çok el kol hareketi yaparım

Sosyal Duyarlılık (15m): Bazen başkalarının bana söylediklerini sanki çok kişisel olarak alıyorum

Sosyal Kontrol (15m): Grup tartışmaları yönetmede genellikle çok başarılıyumdur